Türkiye’deki Epilepsili Hastalarda Ya?am Kalitesi Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Türkiye’deki Epilepsili Hastalarda Ya?am Kalitesi Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31984

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Türkiye'deki Epilepsili Hastalarda Ya?am Kalitesi Ölçe?i, uluslararas? alanda yayg?n olarak kullan?lan 31 maddelik Ya?am Kalitesi Ölçe?i'nin (QOLIE-31) Türkçe geçerlik ve güvenirlik çal??mas?n? temsil etmektedir. Ölçek, epilepsili hastalar?n ya?am kalitesini çok boyutlu bir perspektiften de?erlendirmek amac?yla Mollao?lu, Durna ve Bolay?r (2015) taraf?ndan adapte edilmi?tir. Çal??ma, ölçe?in Türk popülasyonunda psikometrik özelliklerinin yüksek düzeyde oldu?unu, özellikle iç tutarl?l?k ve birle?me geçerlili?i aç?s?ndan güçlü kan?tlar sundu?unu göstermi?tir. Ölçek, sekiz temel alt boyutta hastalar?n deneyimlerini ölçmektedir.

Anahtar Kelimeler

Epilepsi, Ya?am Kalitesi, QOLIE-31, Geçerlik, Güvenirlik, Psikometri, Nöropsikiyatri.

Yazarlar

Mukadder Mollao?lu, Zekiye Durna, Emine Bolay?r

Amaç

Ölçe?in temel amac?, epilepsi tan?s? alm?? bireylerin hastal?klar?n?n yol açt??? psikososyal ve fiziksel zorluklar?n genel ya?am kaliteleri üzerindeki etkilerini standardize edilmi? ve kültürel olarak uygun bir araçla ölçmektir. Bu çal??ma, QOLIE-31 ölçe?inin Türkçe versiyonunun geçerli ve güvenilir bir ölçüm arac? olarak Türkiye'deki klinik ve ara?t?rma ortamlar?nda kullan?labilirli?ini kan?tlamay? hedeflemi?tir.

Ölçek, nöbet s?kl??? veya ?iddeti gibi sadece klinik parametrelerin ötesine geçerek, hastalar?n duygusal iyi olu?lar?n?, sosyal i?levlerini, bili?sel performanslar?n? ve ilaç yan etkileriyle ba?a ç?kma durumlar?n? kapsayan geni? bir yelpazede de?erlendirme yapmay? mümkün k?lmaktad?r.

Yap?

Türkiye'deki Epilepsili Hastalarda Ya?am Kalitesi Ölçe?i (QOLIE-31), epilepsiye özgü ya?am kalitesini de?erlendiren çok boyutlu bir yap?y? ölçmektedir. Ölçek, toplam 31 maddeden olu?makta olup, yedi spesifik alt boyut ile genel sa?l?k durumunu de?erlendiren ek bir maddeyi içermektedir.

Bu alt boyutlar, epilepsinin günlük ya?am üzerindeki karma??k etkilerini yakalamak üzere tasarlanm??t?r: **Nöbete ?li?kin Kayg?lar**, **Emosyonel ?yilik**, **Enerji/Yorgunluk**, **Sosyal Fonksiyon**, **Bili?sel Fonksiyon**, **?laçlar?n Etkileri** ve **Toplam Ya?am Kalitesi**. Bu yap?, hastan?n hem fiziksel hem de psikolojik iyi olu?unu kapsaml? bir ?ekilde yans?tmaktad?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Geçerlik

Ölçe?in geçerlik analizleri kapsam?nda **Birle?me-Ayr?l?k Geçerlili?i** (Convergent Validity) incelenmi?tir. Bu analizlerde QOLIE-31'in alt boyutlar? ile NSP (Nöropsikiyatrik Semptomlar?) ölçe?inin ilgili alt boyutlar? aras?nda beklenen ili?kiler ara?t?r?lm??t?r. Elde edilen bulgular, ölçe?in teorik olarak ilgili olmas? beklenen yap?larla güçlü bir yak?n ili?ki gösterdi?ini kan?tlam??t?r.

Özellikle, QOLIE-31 **emosyonel iyilik** alt boyutu ile NSP **emosyonel tepki** (r=0,113), **sosyal izolasyon** (r=0,171) ve **a?r?** (r=0,159) alt boyutlar? aras?nda anlaml? pozitif ili?kiler saptanm??t?r. Ayr?ca, QOLIE-31 **sosyal fonksiyon** boyutu ile NSP **sosyal izolasyon** (r=-0,185) ve **fiziksel yetenekler** (r=-0,167) aras?nda negatif korelasyonlar bulunmu?tur. QOLIE-31 **bili?sel fonksiyon** ile NSP **enerji** (r=-0,159), **emosyonel tepkiler** (r=-0,211) ve **a?r?** (r=-0,196) aras?ndaki ili?kilerin istatistiksel olarak anlaml? oldu?u görülmü?tür (p<0.05 düzeyinde). Bu sonuçlar, ölçe?in Türkiye popülasyonunda yüksek yap?sal geçerlik ta??d???n? desteklemektedir.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirlik çal??malar?, yüksek düzeyde iç tutarl?l??a i?aret eden sonuçlar vermi?tir. Ölçe?in **kapsam geçerlik indeksi** 0,85 olarak belirlenmi?tir. ?ç tutarl?l???n en önemli göstergesi olan Cronbach Alfa katsay?s?, ölçek geneli için 0,91 gibi mükemmel bir de?erde hesaplanm??t?r. Bu de?er, ölçe?in maddelerinin ayn? temel yap?y? ölçmede üstün bir uyum sergiledi?ini göstermektedir.

Madde toplam puan korelasyonlar? ise 0,46 ile 0,74 aral???nda (p=0,001) de?i?mektedir. Bu güçlü korelasyon de?erleri, her bir maddenin toplam ölçek puan?na anlaml? katk? sa?lad???n? ve ölçek bütünlü?ünün korundu?unu göstermektedir. Bu bulgular ?????nda, ölçe?in Türkiye popülasyonunda yüksek düzeyde güvenirlik sundu?u sonucuna var?lm??t?r.

Faktör Analizi

Türkiye'deki Epilepsili Hastalarda Ya?am Kalitesi Ölçe?i, orijinal QOLIE-31'in önerdi?i sekiz boyutlu faktör yap?s?n? temel almaktad?r. Bu yap?, 31 maddenin yedi spesifik alt boyuta (Nöbete ?li?kin Kayg?lar, Emosyonel ?yilik, Enerji/Yorgunluk, Sosyal Fonksiyon, Bili?sel Fonksiyon, ?laçlar?n Etkileri, Toplam Ya?am Kalitesi) ve genel sa?l?k durumunu de?erlendiren ek bir maddeye da??l?m?n? içermektedir.

Yap?lan geçerlik çal??malar?, bu çok boyutlu yap?n?n Türk kültürüne ve epilepsi hastalar?n?n deneyimlerine uygun oldu?unu göstermi?tir. Ölçek, epilepsi ile ili?kili ya?am kalitesinin farkl? yönlerini izole etme yetene?ine sahip olup, klinik uygulamalarda ve ara?t?rmalarda detayl? bir profil ç?karmaya olanak tan?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Araç

Test Türü: Geli?tirme (Uluslararas? bir ölçe?in Türkçe geçerlik ve güvenirlik çal??mas?)

Format: 31 maddeden olu?an, öz bildirim temelli Likert tipi ölçek.

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Epilepsili Hastalar

Ya? Grubu: Yeti?kin

Popülasyon Detaylar?: Türkiye'de epilepsi tan?s? alm?? bireyler.

Test Metodolojisi: 4'lü Likert derecelendirme sistemi kullan?lmaktad?r (1= hiç uygun de?il - 4= çok uygun).

Anahtar Kelimeler

Güvenirlik, Geçerlik, Likert Ölçe?i, Korelasyon, QOLIE, Psikometri.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Mukadder Mollao?lu

Yazar ORCID Tan?t?c?s?: Bilinmiyor

Ba?l?l?k E-posta Adresleri: mollaoglumukadder@gmail.com

Yaz??ma Adresi: Belirtilmemi?

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?: 2015 (Geçerlik ve güvenirlik çal??mas?n?n yay?n y?l?).

?leti?im ve ?zinler: Ölçe?in kullan?m? ve izin süreçleri için sorumlu yazar Mukadder Mollao?lu ile do?rudan ileti?ime geçilmesi önerilmektedir. ?leti?im e-posta adresi mevcuttur.

Kaynaklar

Mollao?lu, M., Durna, Z. ve Bolay?r, E. (2015). Türkiye'deki epilepsili hastalarda Ya?am Kalitesi Ölçe?i'nin (QOLIE-31) geçerlik ve güvenirli?i. **Nöro Psikiyatri Ar?ivi, 52,** 289-295.

Makalenin orijinal PDF ba?lant?s? a?a??dad?r: noropsikiyatriarsivi.com

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ölçe?in orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: turkiyedeki-epilepsili-hastalarda-yasam-kalitesi-olcegi-toad.pdf

Türkiye'deki Epilepsili Hastalarda Ya?am Kalitesi Ölçe?i Maddeleri

Ölçek toplam 31 maddeden ve a?a??daki alt boyutlardan olu?maktad?r:

Nöbete ?li?kin Kayg?lar (5 madde)
Emosyonel iyilik (5 madde)
Enerji/Yorgunluk (4 madde)
Sosyal Fonksiyon (5 madde)
Bili?sel Fonksiyon (6 madde)
?laçlar?n Etkileri (3 madde)
Toplam Ya?am Kalitesi (2 madde)
ve toplam sa?l?k durumunu de?erlendiren ek bir madde olmak üzere toplam 31 maddeden olu?ur.

ARABPSYCHOLOGY.COM